

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Andra kammaren.

Nr 1.

Sedan riksdagen, i följd av Kungl. Maj:ts uti dess öppna brev och påbud den 29 nästlidna april utfärdade kallelse, ånyo samlats här i huvudstaden, sammanträdde andra kammaren i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssalen

måndagen den 18 maj,

kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades av representanten för Skaraborgs läns södra valkrets, herr *Persson* i Stallerhult, såsom den till levnadsåren äldste av de ledamöter, vilka de flesta riksdagar bevistat, med följande ord:

Enligt riksdagsordningen tillkommer det mig att vid detta sammanträde föra ordet intill dess kammaren fått del av talmansutnämningen, och ber jag därför att få till kammarens ledamöter framföra en hjärtlig välkomsthälsning.

Efter den nya riksdagsordningens införande är det nu andra gången, som konungen med upplösande av riksdag förordnat om nya val till andra kammaren. Förra gången gällde det en för vårt näringsliv viktig fråga, nu, landets försvar. Längre har denna fråga stått på dagordningen, och ju längre tiden lidit, desto viktigare har dess avgörande blivit. Sverige begär väl icke annat än att få leva i fred med alla, men när vi se, hur det överallt i världen rustas till det yttersta, så säger oss självbevarelse-driften att även vi måste, i den mån det ur andra synpunkter är oss möjligt, bereda oss till att försvara vår urgamla frihet och vårt oberoende. Det är huvudsakligen för att överlägga om vilka försvarsåtgärder böra vidtagas vi nu samlats. Olika meningar äro naturligtvis rådande i denna fråga. Alla gå vi dock till prövningen härav med känsla av det på oss vilande ansvaret och hysa den förhoppning, att vi med fosterlandets väl för ögonen skola vid denna riksdag kunna enas om beslut, vilka skola giva oss ett försvar, som kan betecknas såsom tillfredsställande.

Med dessa ord förklaras detta sammanträde öppnat.

Andra kammarens protokoll vid senare Riksdagen 1914. Nr 1.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses, ävensom att kanslibiträden och vaktbetjäning blivit till erforderligt antal av honom för tillfället antagna; och blevo på framställd proposition dessa åtgärder av kammaren godkända.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 14 maj 1914.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter, som skulle inför departementschefen verkställas innan instundande riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar Olof Jonsson, bankokommissarien Rudolf Emil Norberg och direktören Sven Palme samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar grosshandlaren filosofie doktorn Otto Magnus Höglund, greve Johan Gustaf Lagerbjelke och professorn Gustaf Kobb.

Sedan Kungl. Maj:t den 3 mars 1914 förordnat om nya val till riksdagens andra kammare, hade till justitiedepartementet insänts fullmakter för nämnda kammares vid de i anledning härav hållna valen utsedda 230 ledamöter.

Granskning företogs nu av de insända fullmakterna.

Det anmärktes såsom avvikelse från det i 66 § av lagen om val till riksdagen föreskrivna formulär, att, då valkretsens namn skolat i fullmakt intagas, sådant i åtskilliga fall icke skett med iakttagande i allo av de i 18 § av vallagen använda beteckningar å valkretsarna; att i några fullmakter tiden för valets förrättande och i andra tiden, för vilken valet gällde, icke angivits i full överensstämmelse med formuläret; samt att en del fullmakter försetts med överskriften »Fullmakt». Då emellertid dessa avvikelser från formuläret icke syntes vara av beskaffenhet att därigenom meningen förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågos desamma ej böra utgöra hinder mot fullmakternas godkännande.

I övrigt blevo de granskade fullmakterna lämnade utan anmärkning.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å andra kammarrens ledamöter enligt de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till kammaren.

I ämbetet
Gustaf Appelberg.

Den i protokollet omförmälda förteckningen var av följande lydelse:

Förteckning

å ledamöterna av riksdagens andra kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 14 maj 1914.

<i>Stockholms stads första valkrets.</i>	1	Redaktören Karl Hjalmar Branting.
	2	Konteramiralen Salomon Arvid Achatés Lindman.
	3	Möbelsnickaren August Herman Lindqvist.
	4	Kassören Ernst Julius Söderberg.
	5	Filosofie doktorn Fridtjuv Berg.
	6	Professorn Carl Jakob Herman Hallendorff.
	7	Försäkringstjänstemannen Knut Abel Tengdahl.
<i>Stockholms stads andra valkrets.</i>	8	Överstelöjtnanten Gustaf Richard Joachim Åkerman.
	9	Borgmästaren Carl Albert Lindhagen.
	10	Filosofie doktorn Karl Emil Hildebrand Hildebrand.
	11	Vice häradshövdingen Karl Albert Staaff.
	12	Friherre Erik Kule Palmstierna.
	13	Vice häradshövdingen Karl Herlitz.
	14	F. d. justitierådet Johannes Hellner.
<i>Stockholms läns södra valkrets.</i>	15	Kommunalnämndsordföranden Gustaf Vilhelm Källman i Sundbyberg.
	16	Presidenten Gustaf Albert Petersson i Lidingö.
	17	Borgmästaren Jacob Gustaf Pettersson i Södertälje.
	18	Skräddarmästaren Gustaf Adolf Molin i Södertälje.
	19	F. d. medicinalrådet Richard August Wawrinsky i Saltsjöbaden.
	20	Småbrukaren Axel Valfrid Lundström i Vreten.
<i>Stockholms läns norra valkrets.</i>	21	Godsägaren Erik Gabriel Henrik Åkerlund å Lovisedal.
	22	Hemmansägaren Erik Eurén i Hammarby.
	23	Folkskolläraren Erik Richard Hagberg i Östhammar.
<i>Uppsala län.</i>	24	Professorn Nils Edén i Uppsala.
	25	Godsägaren Olof Alfred Berg å Staby.
	26	Förtroendemannen Karl August Olsson Borg i Harnäs.
	27	Lantbrukaren Johan Andersson i Råklösen.
28	Rådmannen Karl Gustaf Walter Kant i Uppsala.	

<i>Södermanlands läns norra valkrets.</i>	29	Knivsmeden Evald Krispin Kropp i Eskilstuna.
	30	Hemmansägaren Gustaf Gustafsson i Vi.
	31	Redaktören Carl Emil Svensson i Eskilstuna.
<i>Södermanlands läns södra valkrets.</i>	32	Förrådsförmannen Anders Johan Bårg i Katrineholm.
	33	Godsägaren Johan Malcolm Juhlin å Hagbyberga.
	34	Hovstallmästaren Gösta Tamm å Malstanäs.
	35	Hemmansägaren Carl Johan Johansson i Uppmålby.
<i>Östergötlands läns norra valkrets.</i>	36	Lantbrukaren Edvard Andersson i Höckerum.
	37	Redaktören Carl Sjögren i Motala.
	38	Bruksägaren Axel Ekman å Mo gård.
	39	Lantbrukaren Karl Eriksson i Lundby.
<i>Norrköpings och Linköpings valkrets.</i>	40	Lektorn Karl Vilhelm Beckman i Linköping.
	41	Redaktören Sven Persson i Norrköping.
	42	Rådmannen Theodor Zetterstrand i Norrköping.
<i>Östergötlands läns södra valkrets.</i>	43	Lantbrukaren David Petersson i Bjälbo.
	44	Platsredaktören Axel Sterne i Mjölby.
	45	Friherre Axel Theodor Adelswärd å Åtvidaberg.
	46	Regementsläkaren Conrad Fredrik Vahlquist i Vadstena.
	47	Friherre Joseph Hermelin å Ulvåsa.
<i>Jönköpings läns östra valkrets.</i>	48	Hemmansägaren Johan August Jonsson i Hökhult.
	49	Kaptenen Ernst Torsten Sigfrid Liljedahl i Tranås.
	50	Lantbrukaren Axel Reinhold Rosenqvist i Sandsjö.
	51	Fabrikören Johan Fredrik Johansson i Vetlanda.
<i>Jönköpings läns västra valkrets.</i>	52	Disponenten Erik Räf i Attarp.
	53	Grosshandlaren Felix Hamrin i Jönköping.
	54	Lantbrukaren Per Bernhard Nilsson i Linnås.
	55	Konduktören Carl Albert Thure Nilsson Widlund i Jönköping.
	56	Smerglaren O. Johansson i Huskvarna.
<i>Kronobergs läns östra valkrets.</i>	57	Hemmansägaren Johan Gustaf Svensson i Bettingetorp.
	58	Lantbrukaren Magnus Natanael Johansson i Västenhaga.
	59	Glassliparen Axel Albert Lindqvist i Kosta.
	60	Hemmansägaren Johan Engqvist i Dänningelanda.

<i>Kronobergs läns västra valkrets.</i>	61	Hemmansägaren Ernst Otto Magnusson i Tumhult.
	62	Trävaruhandlaren Elias Reinhold Eliasson i Markaryd.
	63	Hemmansägaren Peter Magnus Olsson i Blädinge.
<i>Kalmar läns norra valkrets.</i>	64	Lantbrukaren Sven Erik Andersson i Hägelåkra.
	65	Borgmästaren Axel Olof Rune i Västervik.
	66	Predikanten Anders Victor Isaksson i Västervik.
	67	Expeditören J. Persson i Västervik.
<i>Kalmar läns södra valkrets.</i>	68	Lantbrukaren Per Olof Lundell i Ebbetorp.
	69	Lantbrukaren Carl August Olsson i Järnsida.
	70	Vice konsuln John Jeansson i Kalmar.
	71	Hemmansägaren Pehr August Andersson i Knäppinge.
	72	Vaktmästaren Karl Ernst Magnusson i Kalmar.
	73	Lantbrukaren Vilhelm Andersson i Resebo.
<i>Gottlands län.</i>	74	Lantbrukaren Karl Laurentius Johan Larsson i Bondarve.
	75	Hemmansägaren Karl Reinhold Kahlström i Lilla Atlings.
	76	Folkskolläraren Lars Niklas August Lingström i Klintehamn.
<i>Blekinge län.</i>	77	Hemmansägaren John Jönsson i Boa.
	78	Lantbrukaren Per August Larsson i Säby.
	79	Borgmästaren Johan Otto Holmdahl i Karlskrona.
	80	Redaktören Johan August Ingvarsson i Karlskrona.
	81	Lantbrukaren Axel Edvard Lindvall i Nättraby.
	82	Fängelsedirektören Ulrik Leander i Karlskrona.
<i>Kristianstads läns nordvästra valkrets.</i>	83	Lantbrukaren Per Nilsson i Bonarp.
	84	Lantbrukaren Per Nilsson Bosson i Vinslöv.
	85	Bageriföreståndaren Lars Borggren i Ängelholm.
	86	Lantbrukaren John Erlansson i Främlinge.
	87	Lantbrukaren Sven Bengtsson i Norup.
<i>Kristianstads läns sydöstra valkrets.</i>	88	Godsägaren greve Raoul Gustaf Hamilton å Ovedsholm.
	89	Ombudsmannen Gustaf Nilsson i Kristianstad.
	90	Jordbrukskonsulenten Victor A:son Ekerot i Kristianstad.
	91	Hovrättsrådet Bror Petrén i Kristianstad.

<i>Malmöhus läns norra valkrets.</i>	92	Lantbrukaren Olof Nilsson i Tånga.
	93	Lantbrukaren Jöns Peter Jespersen i Dorisborg.
	94	Gruvarbetaren Martin Wilhelm Holmström i Billesholm.
<i>Malmöhus läns mellersta valkrets.</i>	95	Lantbrukaren Johan Jönsson i Revinge.
	96	Lantbrukaren Jöns Jönsson i Slätåker.
	97	Lantbrukaren Sven Linders i Nevitshög.
	98	Musikdirektören Ivar Arthur Säfstrand i Hörby.
	99	Lantbruksskolföreståndaren Nils Larsson i Dala.
<i>Malmöhus läns södra valkrets.</i>	100	Parkföreståndaren Fredrik Wilhelm Thorsson i Ystad.
	101	Direktören Hans Andersson i Skivarp.
	102	Lantbrukaren Jöns Pålsson i Anderslöv.
	103	Målaren Nils Edvard Lindberg i Limhamn.
<i>Städerna Hälsingborg, Landskrona och Lund.</i>	104	Folkskolläraren Ola Hansson Waldén i Landskrona.
	105	Direktören Malte Sommelius i Hälsingborg.
	106	Redaktören Adolf Christian Christiernson i Hälsingborg.
<i>Malmö stad.</i>	107	Förtroendemannen Nils Persson.
	108	Distriktschefen Harald Lemke.
	109	Folkskolläraren Klas Värner Rydén.
<i>Hallands län.</i>	110	Lantbrukaren Anders Olsson i Tyllered.
	111	Rådmannen Axel Westman i Halmstad.
	112	Lantbrukaren August Ifvarsson i Vårestorp.
	113	Handlanden Anders Henriksson i Heberg.
	114	Maskinarbetaren Carl Oscar Strid i Nyhem.
	115	Lantbrukaren Nils Johansson i Brånalt.
<i>Göteborgs och Bohus läns södra valkrets.</i>	116	Lantbrukaren Herman Andersson i Grimbo.
	117	Lantbrukaren Carl Ludvig Olausson i Lilldal.
	118	Lantbrukaren Cornelius Olsson i Berg.
	119	Posttjänstemannen G. R. Daqlberg i Mölndal.
	120	Komministern Frans Oscar Gullstrand i Öckerö.
<i>Göteborgs och Bohus läns norra valkrets.</i>	121	Lantbrukaren Oskar Osberg i Åseby.
	122	Lantbrukaren Oscar Olsson i Broberg.
	123	Häradshövdingen Assar Emanuel Åkerman.
	124	Handlanden Carl Herman Vallentin i Smögen.
<i>Göteborgs stad.</i>	125	Folkskolläraren Emil Kristensson.
	126	Sjökaptenen Erik Abraham Indebetou.

	127	Grosshandlaren Erik Peter Waldemar Röing.
	128	Tullvaktmästaren Magnus Bengtsson.
	129	Professorn Karl Johan Vilhelm Lundström.
	130	Handlanden Hjalmar Wijk.
	131	Redaktören Algot Törnkvist.
<i>Älvsborgs läns norra valkrets.</i>	132	Godsägaren Axel Wilhelm Teodor von Sneidern i Berg.
	133	Handlanden Johan Magnus Johansson i Mellbyn.
	134	Komministern Harald Martin Hallén i Torrskog.
<i>Älvsborgs läns mellersta valkrets.</i>	135	Lantbrukaren Otto Herman Svensson i Saläng.
	136	Bankdirektören Herman Carlson i Herrljunga.
	137	Lantbrukaren Axel Andersson i Herrklättan.
	138	Rektorn Carl Sanfrid Viktor Welin Herrljunga.
<i>Älvsborgs läns södra valkrets.</i>	139	Statsrådet Axel Fredrik Vennersten i Borås.
	140	Lantbrukaren Carl Edor Andersson i Mjöbäck.
	141	Godsägaren Gustaf Odqvist i Påtorp.
	142	Lantbrukaren Bengt Carl Lorentzon i Ledet.
	143	Redaktören Hjalmar Mauritz Engelbrekt Enderstedt i Borås.
<i>Skaraborgs läns norra valkrets.</i>	144	Lantbrukaren Carl Johansson i Gäre.
	145	Hemmansägaren Lars Johan Jansson i Djursåtra.
	146	F. d. redaktören Gustaf Wilhelm Sjöberg i Skövde.
	147	Arbetaren K. V. Skareen i Skövde.
	148	Borgmästaren Carl Adolf Erland von Hofsten i Lidköping.
<i>Skaraborgs läns södra valkrets.</i>	149	Häradshövdingen Georg Adolf Edvin Kronlund i Skara.
	150	Lantbrukaren Carl Persson i Stallerhult.
	151	Lantbrukaren Karl Magnus Andersson i Milsmeden.
	152	Lantbrukaren Carl Emil Bengtsson i Kullen.
	153	Redaktören Oscar Fredrik Bogren i Falköping.
<i>Värmlands läns norra valkrets.</i>	154	Arbetaren Herman Engelbrekt Nordström i Mölnerud.
	155	Bankkamreraren Anders Gustaf Olson i Torsby.
	156	Arbetaren Johannes Hedström i Västra Skymnäs.
<i>Värmlands läns östra valkrets.</i>	157	Gjutmästaren Nils Andersson Berg i Munkfors.
	158	Landssekreteraren Per Axel Viktor Schotte.

	159	Folkskolläraren Nils Helger i Gåsborn.
	160	Hemmansägaren Nils Gustaf Åkerlinde i Storchult.
<i>Värmlands läns västra valkrets.</i>	161	Predikanten Johan Peter Igel i Karud.
	162	Hemmansägaren Albert Mossberg i Blomma.
	163	Hemmansägaren Rosarus Andersson i Skrädene.
	164	Hemmansägaren Gustaf Flogufelt i Flogned.
<i>Örebro läns norra valkrets.</i>	165	Banvakten Anders Andersson i Råstock.
	166	Handlanden Erik Agabus Nilson i Örebro.
	167	Egendomsägaren Anders Petter Gustafsson i Örebro.
	168	Modellsnickaren Olof Nilsson i Örebro.
	169	Lantbrukaren Carl August Sandberg i Torphälla.
<i>Örebro läns södra valkrets.</i>	170	Lantbrukaren Gustaf Olofsson i Åvik.
	171	Handlanden Edvard Jansson Uddenberg i Karlskoga.
	172	Lantbrukaren Gustaf Eklund i Fällersta.
	173	Lantbrukaren Lars Erik Gustafsson i Brånsta.
<i>Västmanlands läns östra valkrets.</i>	174	Tidningsmannen Victor Larsson i Västerås.
	175	Hemmansägaren Johan Andersson i Stårte.
	176	Hemmansägaren Axel Robert Lundblad i Fredriksberg.
<i>Västmanlands läns västra valkrets.</i>	177	Folkskolläraren Johan Forssel i Näslund.
	178	Hemmansägaren Adolf Fredrik Jansson i Bråten.
	179	Järnarbetaren Gustaf Adolf Rundgren i Fagersta.
<i>Kopparbergs läns östra valkrets.</i>	180	Möbelsnickaren Carl Robert Jansson i Falun.
	181	Rådsmannen Ernst Lyberg i Falun.
	182	Hemmansägaren Samuel Söderberg i Hobbörn.
<i>Kopparbergs läns västra valkrets.</i>	183	Järnarbetaren Johan Bernhard Eriksson i Grängesberg.
	184	Folkhögskolläraren Rickard Johannes Sandler i Brunnsvik.
	185	Hemmansägaren Johan Ström i Transtrand.
	186	Landstingsmannen L. J. Hagman i Domnarvet.
<i>Kopparbergs läns norra valkrets.</i>	187	Hemmansägaren Daniel Persson i Tällberg.
	188	Hemmansägaren Per Tysk i Färnäs.
	189	Hemmansägaren Eskils Hans Hansson i Bäck.

<i>Gästriklands valkrets.</i>	190	Muraren Erik Andersson Lecksell i Sandviken.
	191	Hemmansägaren Olof Olsson i See.
	192	Redaktören Fabian Månsson i Gävle.
	193	Linjeförmanen A. J. Andersson i Gävle.
<i>Hälsinglands södra valkrets.</i>	194	Ombudsmannen August Vilhelm Sävström i Bollnäs.
	195	Järnarbetaren Ernst Isidor Lindley i Söderhamn.
	196	Hemmansägaren Jonas Jonsson i Hå.
<i>Hälsinglands norra valkrets.</i>	197	Magasinsbokhållaren Olof Vilhelm Edbom i Ljusdal.
	198	Lantbrukaren Johan Ericsson i Vallsta.
	199	Hemmansägaren Per Norin i Norråsen.
	200	Hemmansägaren Olof Olsson i Löräng.
<i>Medelpads valkrets.</i>	201	Arbetaren Carl Alfred Svensson i Skönsberg.
	202	Jordbrukaren Karl Robert Karlsson i Fjäl.
	203	Hemmansägaren Johan Zelahn i Vattjom.
	204	Landstingsmannen Verner Hedlund i Östrand.
<i>Ångermanlands södra valkrets.</i>	205	Exeditören Johan Emil Berglund i Sollefteå.
	206	Hemmansägaren Johan Rudolf Sundström i Stigsjö.
	207	Redaktören Johan Nydal i Ramvik.
	208	Hemmansägaren Eric Engström i Junsele.
<i>Ångermanlands norra valkrets.</i>	209	Kyrkoherden Gustaf Frithiof Lundgren i Björna.
	210	Hemmansägaren Per Emil Molin i Dombäcksmark.
	211	Hemmansägaren Carl Jonas Öberg i Domsjö.
<i>Jämtlands läns södra valkrets.</i>	212	Landshövdingen Johan Widén i Östersund.
	213	Hemmansägaren Christian Eriksson i Funäsdalen.
	214	Snickaren Aron Julius Wedin i Borgvattnet.
<i>Jämtlands läns norra valkrets.</i>	215	Lantbrukaren Gudmund Nicolaus Torgén i Högfors.
	216	Hemmansägaren Johan Olofsson i Digernäs.
	217	Landstingsmannen Karl Karlsson i Mo.
<i>Västerbottens läns södra valkrets.</i>	218	Lantbrukaren Johan Rehn i Hissjö.
	219	Provinsiälläkaren Erik Florentin Hellberg i Lycksele.

	220	Folkskolläraren Werner Bäckström i Bjurholm.
	221	Hemmansägaren Adolf Wiklund i Brattfors.
<i>Västerbottens läns norra valkrets.</i>	222	Lantbrukaren Olof Jonsson i Gumboda.
	223	Kommissionären Anton Wikström i Jörn.
	224	Hemmansägaren Carl Victor Lindmark i Drängs- mark.
<i>Norrbottnens läns södra valkrets.</i>	225	Järnvägsbokhållaren Ernst August Hage i Luleå.
	226	Hemmansägaren Adolf Linus Lundström i Lång- näs.
	227	Hemmansägaren N. E. Nilsson i Antnäs.
<i>Norrbottnens läns norra valkrets.</i>	228	Folkskolläraren O. V. Stenudd i Kiruna.
	229	Hemmansägaren Axel Lindström i Råneå.
	230	Jägmästaren O. E. Holm i Gällivare.

§ 4.

Vid härefter företaget upprop av kammarens ledamöter befunnos samtliga ledamöter närvarande förutom herrar Herlitz, Ekman och Beckman.

Herr ordföranden meddelade, att herrar Herlitz, Ekman och Beckman uti ingivna ansökningar anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen under innevarande dag, herr Herlitz på grund därav att han, som befunne sig utrikes, ej hunne återkomma till Stockholm förrän den 19 i denna månad, herr Ekman till följd av inspektionsförrättning vid statens uppfostringsanstalt å Bona och herr Beckman i anledning av honom såsom lektor vid högre allmänna läroverket i Linköping åliggande examinationsskyldighet vid studentexamen.

§ 5.

Herr ordföranden tillkännagav, att hans excellens herr statsministern *Hammar skjöld* avvaktade budskap om avslutande av uppropet, varefter han ville infinna sig för att meddela kammaren Kungl. Maj:ts beslut angående talman och vice talman i kammaren, samt att ordföranden uppdragit åt herrar E. A. Nilson i Örebro och Thorsson att underrätta hans excellens herr statsministern, att uppropet vore verkställt och kammaren redo att mottaga honom.

§ 6.

Hans excellens herr statsministern inträdde nu samt uppläste Kungl. Maj:ts öppna brev angående förordnande av talman och vice talman i denna kammare, enligt vilket förordnats till talman ledamoten av kammaren för Jämtlands läns södra valkrets herr *Johan Widén* och till vice talman ledamoten av kammaren för Kopparbergs läns norra valkrets herr *Daniel Persson* i Tällberg.

§ 7.

Ålderspresidenten överlämnade ordförandeklubban till herr talmannen, varefter denne hälsade kammaren med följande tal:

Mina herrar! På grund av Kungl. Maj:ts kammaren nyss meddelade förordnande har jag att även under denna riksdag utföra det ansvarsfulla uppdraget att vara andra kammarens talman. Jag känner nu vid detta uppdrags mottagande, liksom då talmansklubban vid förra riksdagen första gången lades i min hand, ett behov att uttala min förhoppning, att den vänskap och den välvilja, vilka såväl förut under min riksdagstid som även under förra riksdagen kommit mig till del från mina kammarkamraters sida, måtte få följa mig på talmansposten även under denna riksdag; endast på grund av en sådan förhoppning kan jag känna mig i stånd att rätt fullgöra mitt uppdrag.

Givetvis komma under denna, liksom under andra föregående riksdagar, olika meningar att här bryta sig mot varandra. Jag är emellertid förvissad därom, att det lugn och det sakliga allvar, som utgjort ett utmärkande drag för den svenska riksdagens kamrar vid ärendenas behandling, även under det nu påbörjade riksmötet skola prägla våra överläggningar; och jag fogar härtill den livliga önskan och förhoppning, att de viktiga beslut, vilka komma att framgå såsom resultatet av dessa överläggningar, måtte lända till vårt älskade fäderneslands sanna bästa. Ske alltså.

§ 8.

Herr talmannen föredrog ånyo det under § 3 här ovan intagna protokollet, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri omförmälda fullmakterna, lägga protokollet till handlingarna.

§ 9.

Kammaren beslöt att lägga Kungl. Maj:ts i § 6 omnämnda brev till handlingarna.

§ 10.

Föredrogos ånyo de i § 4 omförmälda ansökningarna från herrar Herlitz, Ekman och Beckman om ledighet från riksdagsgörö-målen; och blevo desamma av kammaren bifallna.

§ 11.

Herr talmannen anmälde, att någon ansökning till sekreterarbefattningen hos kammaren icke inkommit, och hemställde, huruvida kammaren behagade genast företaga val av sekreterare.

Denna hemställan bifölls av kammaren, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknig valet hava så utfallit, att till sekreterare utsetts no-

tarien hos överståthållarämbetet, jur. och fil. kandidaten Per Cronvall med 198 eller alla avgivna röster.

Sekreteraren, som härefter på kallelse inställde sig, övertog, efter erhållen kännedom om valets utgång, protokollsföringen.

T. Zetterstrand.

Axel Westman.

§ 12.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att vid plenum onsdagen den 20 maj företaga val av tre ledamöter att deltaga i talmansöverläggningarna, två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli, åtta ledamöter att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning samt tre ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter

§ 13.

Till talarplatser för ledamöter, som kunde vilja därav begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag de två för ändamålet anordnade, på vardera sidan om talmansbordet befintliga platserna.

§ 14.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge genom kammarens kansli ske efter slutet av kammarens sammanträde denna dag med iakttagande, att de för ledamöterna från Stockholms stad och vart och ett av rikets län avsedda biljetterna utlämnades till Stockholms stads och varje läns äldsta närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Denna hemställan bifölls.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 11,55 f. m.

In fidem:

Per Cronvall.